

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 21. septembra 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2005/36/ES – Uznávanie odborných kvalifikácií – Zubní technici – Podmienky výkonu povolania v hostiteľskom členskom štáte – Požiadavka povinnej spolupráce so zubným lekárom – Uplatnenie tejto požiadavky na klinických zubných technikov, ktorí vykonávajú svoje povolanie v domovskom členskom štáte – Článok 49 ZFEÚ – Sloboda usadiť sa – Obmedzenie – Odôvodnenie – Cieľ všeobecného záujmu vyplývajúci z ochrany verejného zdravia – Proporcionalita“

Vo veci C-125/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (prvý senát občianskeho súdu, Malta) z 23. februára 2016 a doručený Súdnemu dvoru 29. februára 2016, ktorý súvisí s konaním:

Malta Dental Technologists Association,

John Salomone Reynaud

proti

Superintendent tas-Saħħa Pubblika,

Kunsill tal-Professjonijiet Kumplimentari għall-Mediċina,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory L. Bay Larsen, sudcovia M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (spravodajca) a D. Šváby,

generálny advokát: P. Mengozzi,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. marca 2017,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Malta Dental Technologists Association a J. S. Reynaud, v zastúpení: T. Azzopardi, avukat,
- Kunsill tal-Professjonijiet Kumplimentari għall-Mediċina, v zastúpení: S. Bailey a V. Cuschieri, avukati,

* Jazyk konania: maltčina.

- maltská vláda, v zastúpení: A. Buhagiar, splnomocnená zástupkyňa,
- česká vláda, v zastúpení: J. Vláčil a M. Smolek, splnomocnení zástupcovia,
- španielska vláda, v zastúpení: A. Rubio González a A. Gavela Llopis, splnomocnení zástupcovia,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Russo, avvocato dello Stato,
- rakúska vláda, v zastúpení: G. Eberhard, splnomocnený zástupca,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: H. Støvlbæk a J. Aquilina, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 1. júna 2017,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 49, 52 a 56 ZFEÚ, ako aj smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. EÚ L 255, 2005, s. 22), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2013/55/EÚ z 20. novembra 2013 (Ú. v. EÚ L 354, 2013, s. 132) (ďalej len „smernica 2005/36“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Malta Dental Technologists Association (Maltská asociácia zubných technikov, ďalej len „MDTA“) a pánom Johnom Salomonom Reynaudom na jednej strane, a Superintendent tas-Saħħa Pubblika (úradník pre dohľad nad verejným zdravotníctvom, Malta) (ďalej len „úradník pre dohľad“) a Kunsill tal-Professjonijiet Kumplimentari għall-Medicina (Rada pre doplnkové medicínske povolania, Malta) (ďalej len „RDMP“) na druhej strane, vo veci žiadosti o uznanie odbornej kvalifikácie klinických zubných technikov (ďalej len „KZT“) na Malte.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenie 3 smernice 2005/36 stanovuje:

„Zárukou, ktorú táto smernica poskytuje osobám, ktoré získali odborné kvalifikácie v členskom štáte na prístup k tomu istému povolaniu a jeho výkonu v inom členskom štáte s rovnakými právami ako jeho štátni príslušníci, nie je dotknuté dodržiavanie všetkých nediskriminačných podmienok výkonu povolania migrujúcim odborníkom, ktoré môže tento členský štát stanoviť za predpokladu, že sú tieto podmienky objektívne odôvodnené a primerané.“

- 4 Článok 1 tejto smernice s názvom „Účel“ znie:

„Táto smernica stanovuje pravidlá, podľa ktorých členský štát, ktorý na svojom území umožňuje prístup k regulovanému povolaniu alebo výkon regulovaného povolania na základe osobitných odborných kvalifikácií (ďalej len „hostiteľský členský štát“), uznáva odborné kvalifikácie získané

v jednom alebo viacerých členských štátoch (ďalej len ‚domovský členský štát‘), a ktorý umožňuje osobe s takými odbornými kvalifikáciami vykonávať rovnaké povolanie v tomto štáte, na prístup k tomuto povolaniu a výkon tohto povolania.

V tejto smernici sa stanovujú aj pravidlá týkajúce sa čiastočného prístupu k regulovaným povolaniam a uznávaniu odborných stáží absolvovaných v inom členskom štáte.“

5 Článok 3 uvedenej smernice s názvom „Vymedzenie pojmov“ v odseku 1 stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa používajú tieto pojmy:

- a) ‚regulované povolanie‘: odborná činnosť alebo skupina odborných činností, ku ktorým prístup, ktorých výkon alebo jedna z foriem výkonu sú priamo alebo nepriamo, na základe legislatívnych, regulačných alebo správnych opatrení podmienené držbou osobitných odborných kvalifikácií;...
- b) ‚odborná kvalifikácia‘: kvalifikácia potvrdená dokladom o formálnej kvalifikácii, osvedčením o spôsobilosti podľa článku 11 ods. 2 písm. a) bod i) a/alebo odbornou praxou;
- c) ‚doklad o formálnej kvalifikácii‘: diplom, vysvedčenie alebo iný doklad, ktorý vydal orgán členského štátu určený v súlade s legislatívnymi, regulačnými alebo správными opatreniami tohto členského štátu, a potvrdzujúci úspešné skončenie odbornej prípravy získanej predovšetkým v Spoločenstve. Ak neplatí prvá veta tohto vymedzenia pojmu, doklad o formálnej kvalifikácii podľa odseku 3 sa považuje za doklad o formálnej kvalifikácii;

...

- e) ‚regulované vzdelávanie a odborná príprava‘: akákoľvek odborná príprava osobitne zameraná na výkon príslušného povolania, ktoré sa skladá z kurzu alebo kurzov, v prípade potreby doplnených odbornou prípravou alebo skúšobnou alebo odbornou praxou.

...“

6 Článok 4 tej istej smernice, nazvaný „Účinky uznania“, stanovuje:

„1. Uznanie odbornej kvalifikácie zo strany hostiteľského členského štátu umožňuje príslušným osobám získať v tomto členskom štáte prístup k rovnakému povolaniu, ako je povolanie, pre ktoré sú kvalifikovaní v domovskom členskom štáte, a vykonávať ho v hostiteľskom členskom štáte za tých istých podmienok ako ich štátni príslušníci.

2. Na účely tejto smernice je povolanie, ktoré chce žiadateľ vykonávať v hostiteľskom členskom štáte, rovnaké ako povolanie, pre ktoré je kvalifikovaný vo svojom domovskom členskom štáte, ak sú príslušné činnosti porovnateľné.

3. Odchyľne od odseku 1 sa čiastočný prístup k povolaniu v hostiteľskom členskom štáte udeľuje pod podmienkami uvedenými v článku 4f.“

7 Podľa článku 4f smernice 2005/36 s názvom „Čiastočný prístup“:

„1. Príslušný orgán hostiteľského členského štátu udelí na základe individuálneho posúdenia čiastočný prístup k odbornej činnosti na svojom území len vtedy, keď sú splnené tieto podmienky:

- a) odborník je plne odborne spôsobilý vykonávať v domovskom členskom štáte odbornú činnosť, pre ktorú sa v hostiteľskom členskom štáte žiada o čiastočný prístup;

...“

8 Kapitola I hlavy III tejto smernice je nazvaná „Všeobecný systém uznávania dokladov o odbornej príprave“. Táto kapitola obsahuje články 10 až 14 uvedenej smernice.

9 Článok 10 tejto smernice, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„Táto kapitola sa vzťahuje na všetky povolania, ktoré nie sú upravené v kapitolách II a III tejto hlavy...“

10 Článok 11 smernice 2005/36, nazvaný „Úrovne kvalifikácie“, zoskupuje kvalifikácie na účely článku 13 a článku 14 ods. 6 tejto smernice.

11 Článok 13 uvedenej smernice s názvom „Podmienky uznania“ vo svojom odseku 1 prvom pododseku uvádza:

„Ak je prístup k regulovanému povolaniu alebo výkon regulovaného povolania v hostiteľskom členskom štáte podmienený držaním osobitnej odbornej kvalifikácie, príslušný orgán tohto členského štátu povolí žiadateľom prístup k tomuto povolaniu alebo výkon tohto povolania za tých istých podmienok, aké sa vzťahujú na jeho štátnych príslušníkov, ak sú držiteľmi osvedčenia o odbornej spôsobilosti alebo dokladu o formálnej kvalifikácii podľa článku 11, ktorý vyžaduje iný členský štát na získanie prístupu a výkon tohto [istého – *neoficiálny preklad*] povolania na svojom území.“

12 Kapitola III hlavy III smernice 2005/36 je nazvaná „Uznávanie na základe koordinácie minimálnych požiadaviek na odbornú prípravu“. Táto kapitola obsahuje články 21 až 49 tejto smernice.

13 Článok 34 smernice 2005/36, nazvaný „Základná odborná príprava zubného lekára“, stanovuje:

„1. Pripustenie k základnej odbornej príprave zubného lekára predpokladá držanie diplomu alebo osvedčenia, ktoré umožňuje pre príslušné štúdium prístup na univerzitu alebo na vyššiu inštitúciu, ktorej úroveň sa v členskom štáte uznáva za rovnocennú.

...

3. Základná odborná príprava zubného lekára poskytuje záruku, že príslušná osoba získala tieto znalosti a zručnosti:

- a) primerané znalosti vied, na ktorých je zubné lekárstvo založené, a dobré porozumenie vedeckých metód, vrátane zásad merania biologických funkcií, vyhodnocovania vedecky zistených skutočností a analyzovania údajov;
- b) primerané znalosti konštitúcie, fyziológie a správania zdravých a chorých osôb, ako aj vplyv prírodného a sociálneho prostredia na zdravotný stav človeka, pokiaľ tieto faktory ovplyvňujú zubné lekárstvo;
- c) primerané znalosti štruktúry a funkcie zubov, úst, čeľustí a súvisiacich tkanív, zdravých aj chorých, ich vzťah ku všeobecnému zdravotnému stavu a k fyzickému a sociálnemu blahobytu pacienta;
- d) primerané znalosti klinických disciplín a metód, poskytujúcich zubárovi súvislý obraz anomálií, poranení a chorôb zubov, úst, čeľustí a súvisiacich tkanív a preventívneho, diagnostického a terapeutického zubného lekárstva;
- e) vhodné klinické skúsenosti pod príslušným dozorom.

Táto odborná príprava poskytne účastníkovi zručnosti potrebné na výkon činností, zahrňujúcich prevenciu, diagnostiku a liečenie anomálií a chorôb zubov, úst, čeluste, sánky a súvisiacich tkanív.“

14 Článok 36 tejto smernice, nazvaný „Výkon odborných činností zubného lekára“, stanovuje:

„1. Na účely tejto smernice odborné činnosti zubného lekára sú činnosti definované v odseku 3 a vykonávané na základe odbornej kvalifikácie uvedenej v prílohe V bod 5.3.2.

2. Povolanie zubného lekára je založené na odbornej príprave zubného lekára uvedenej v článku 34. Je to osobitné povolanie odlišné od ostatných všeobecných alebo špecializovaných lekárskeho povolani. Výkon činností zubného lekára vyžaduje držanie dokladu o formálnej kvalifikácii uvedeného v prílohe V bod 5.3.2...

3. Členské štáty zabezpečia, aby zubní lekári mohli vo všeobecnosti získať prístup k činnostiam prevencie, diagnostikovania a liečby anomálií a chorôb ovplyvňujúcich zuby, ústa, čelusť, sánku a súvisiace tkanivá, a aby mohli tieto činnosti vykonávať s náležitým zohľadnením regulačných ustanovení a pravidiel profesionálnej etiky, v referenčných dňoch uvedených v prílohe V bod 5.3.2.“

Maltské právo

15 § 2 Att dwar il-Professjonijiet tas-Saħħa (Kapitolu 464 tal-Liġijiet ta' Malta) [zákon o zdravotníckych povolaniach (kapitola 464 maltskej zbierky zákonov)] stanovuje, že „osobou vykonávajúcou doplnkové medicínske povolanie“ je „zdravotnícky pracovník, ktorého meno je zapísané v registroch doplnkových medicínskych povolani uvedených v § 28“.

16 Podľa znenia § 25 ods. 1 tohto zákona:

„Vykonávať doplnkové medicínske povolania smie iba osoba, ktorej meno je zapísané v príslušnom registri vedenom [RDMP] v súlade s ustanoveniami tohto zákona.“

17 § 28 ods. 1 uvedeného zákona stanovuje:

[RDMP] vedie pre jednotlivé doplnkové medicínske povolania uvedené v prílohe III samostatné registre..., do ktorých sa na základe žiadosti podanej dotknutou osobou zapíše meno občana Malty alebo iného členského štátu:

- a) s predpísanou kvalifikáciou na povolanie, ktoré je predmetom príslušného registra, ktorú získal na Maltskej univerzite alebo v inej vzdelávacej inštitúcii, prípadne vo vzdelávacom kurze organizovanom ministerstvom zdravotníctva, alebo
- b) s kvalifikáciou získanou v inom členskom štáte a uznanou v súlade so zákonom o vzájomnom uznávaní kvalifikácií alebo s nariadením prijatým na základe uvedeného zákona alebo
- c) s kvalifikáciou na predmetné povolanie získanou na inej univerzite, vysokej škole alebo škole uznanej uvedenou [RDMP]

pričom na účely takej kvalifikácie môže [RDMP] požadovať, aby dotknutá osoba úspešne absolvovala skúšku odbornosti a jazykovej zdatnosti.“

18 Príloha III zákona o zdravotníckych povolaniach (kapitola 464 maltskej zbierky zákonov) vymenúva doplnkové medicínske povolania a uvádza povolanie zubného technika, ale nie KZT.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 19 MDTA a pán Reynaud sa obrátili na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, s návrhom na uznanie odbornej kvalifikácie KZT na Malte. Vo svojej žalobe navrhujú, aby bola úradníkovi pre dozor a RDMP uložená povinnosť zaregistrovať na Malte KZT, ktorí sú uznaní v ostatných členských štátoch, v dôsledku čoho budú títo technici môcť vykonávať svoje povolanie v tomto členskom štáte. Okrem toho MDTA a pán Reynaud žiadajú, aby bolo vydané vyhlásenie, podľa ktorého môžu KZT vykonávať svoje povolanie bez toho, aby sa pacient musel najskôr obrátiť na zubného lekára.
- 20 KZT sú odborníci na zubné aparáty vrátane výroby zubných náhrad alebo umelých zubov, a ďalších doplnkových služieb, akými sú opravy, rozširovanie a úpravy zubných náhrad a protéz.
- 21 MDTA a pán Reynaud spresňujú, že v prípade činnosti KZT neexistuje pre pacientov riziko nenapraviteľnej ujmy z jednoduchého dôvodu, že ak je zubný aparát chybný, jediným následkom je to, že ho treba upraviť alebo vymeniť za iný.
- 22 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že povolanie KZT nie je na Malte uznané a KZT tu teda nemôžu vykonávať svoje povolanie, pretože uznaní a zaregistrovaní v tomto členskom štáte môžu byť len zubní technici.
- 23 MDTA a pán Reynaud nepožadujú uznanie povolania KZT ako medicínskeho povolania, ktoré je samostatné a odlišné od povolania zubného technika, ale domáhajú sa zapísania KZT do registra zubných technikov vedeného RDMP.
- 24 Vnútroštátny súd uvádza, že návrh MDTA a pána Reynauda sa týka cezhraničného výkonu povolania KZT osobami, ktoré sa chcú usadiť na Malte. Dodáva, že maltská právna úprava nijako nerozlišuje medzi maltskými štátnymi príslušníkmi a štátnymi príslušníkmi ostatných členských štátov, pretože povolanie KZT nie je vo všeobecnosti uznané, pričom nezáleží na štátnej príslušnosti dotknutých osôb.
- 25 Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (prvý senát občianskeho súdu, Malta) sa domnieva, že vyriešenie sporu vo veci samej závisí od výkladu článkov 49, 52 a 56 ZFEÚ, ako aj smernice 2005/36, a preto rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Je skutočnosť, že maltské zdravotnícke orgány zakazujú alebo odmietajú uznať povolanie [KZT] alebo zubných protetikov, v dôsledku čoho jednotlivci z iných členských štátov, ktorí v tomto smere podali žiadosť, v skutočnosti nemôžu vykonávať svoje povolanie na Malte napriek tomu, že právne predpisy nie sú diskriminačné, nezlučiteľná so zásadami a legislatívnymi ustanoveniami upravujúcimi vytvorenie jednotného trhu, najmä s tými, ktoré vyplývajú z článkov 49, 52 a 56 ZFEÚ, v situácii, keď verejné zdravie nie je ohrozené?
 2. Má sa smernica 2005/36... uplatniť na [KZT] vzhľadom na to, že ak by sa ukázalo, že zubná náhrada je chybná, jediným následkom by bolo, že by ju bolo potrebné upraviť alebo vymeniť za inú, pacientovi by však nehrozilo nijaké riziko?
 3. Môže zákaz zo strany maltských zdravotníckych orgánov, ktorý je v prejednávanej veci napadnutý, slúžiť na zabezpečenie dosiahnutia cieľa vysokej úrovne ochrany verejného zdravia, pokiaľ je možné chybnú zubnú náhradu vymeniť za inú bez akéhokoľvek rizika pre pacienta?
 4. Predstavuje spôsob, akým úradník pre dozor vykladá... a vykonáva smernicu 2005/36... v súvislosti s [KZT], ktorí požiadali o uznanie tie isté maltské zdravotnícke orgány, porušenie zásady proporcionality?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 26 Maltská vláda vo svojich písomných pripomienkach tvrdí, že otázky položené vnútroštátnym súdom sú neprípustné, pretože v prvom rade boli položené vo veľmi skorom štádiu vnútroštátneho konania, takže účastníci konania nemali možnosť predložiť svoje dôkazy, v druhom rade sú založené na nesprávnom predpoklade neexistencie rizika činnosti KZT pre ľudské zdravie a v treťom rade spočívajú na nesprávnom konštatovaní, že KZT, ktorí pochádzajú z iných členských štátov, nemôžu vykonávať svoje povolenie na Malte.
- 27 Rakúska vláda vo svojich písomných pripomienkach spochybňuje právomoc Súdneho dvora na podanie odpovede na položené otázky z dôvodu, že spor vo veci samej podľa jej názoru neobsahuje žiaden cezhraničný prvok, pretože MDTA, ktorá podala žalobu na vnútroštátny súd, je maltským združením.
- 28 Z tohto hľadiska je potrebné pripomenúť, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na svoju zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podanom vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočné zodpovedanie položených otázok (pozri najmä rozsudok zo 6. septembra 2016, Petruhin, C-182/15, EU:C:2016:630, bod 20 a citovanú judikatúru).
- 29 Okrem toho vnútroštátnemu súdu prináleží rozhodnúť, v ktorom štádiu konania treba podľa tohto súdu položiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru (rozsudok zo 17. apríla 2007, AGM-COS.MET, C-470/03, EU:C:2007:213, bod 45 a citovaná judikatúra).
- 30 Pokiaľ ide o údajnú neexistenciu cezhraničného prvku v spore vo veci samej podľa rakúskej vlády, je potrebné na jednej strane uviesť, že okrem skutočnosti, že otázky sa netýkajú len ustanovení Zmluvy o FEÚ, ale tiež smernice 2005/36, vnútroštátny súd podal návrh na Súdny dvor v rámci konania týkajúceho sa zákonnosti vnútroštátnych prepisov začatého na podnet združenia zubných technikov, a to MDTA, ktoré sa uplatňujú nielen na maltských štátnych príslušníkov, ale aj na štátnych príslušníkov iných členských štátov. V dôsledku toho rozhodnutie, ktoré prijme tento súd po vydaní tohto rozsudku Súdneho dvora, bude mať účinky aj voči štátnym príslušníkom iných členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. mája 2013, Libert a i., C-197/11 a C-203/11, EU:C:2013:288, bod 35, ako aj z 15. novembra 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, bod 51).
- 31 Z toho vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O veci samej

- 32 Týmito otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa ustanovenia Zmluvy o FEÚ týkajúce sa základných slobôd a smernice 2005/36 majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá stanovuje, že činnosť zubného technika sa musí vykonávať v spolupráci so zubným lekárom, v rozsahu, v akom sa táto požiadavka uplatňuje podľa uvedenej právnej úpravy na KZT, ktorí získali odbornú kvalifikáciu v inom členskom štáte a chcú svoje povolanie vykonávať v tomto prvom členskom štáte.
- 33 Na úvod treba uviesť, že smernica 2005/36 podľa svojho článku 1 stanovuje pravidlá, podľa ktorých členský štát, teda hostiteľský členský štát, ktorý na svojom území umožňuje prístup k regulovanému povolaniu alebo výkon regulovaného povolania na základe osobitných odborných kvalifikácií, uznáva

na účely prístupu k tomuto povolaniu alebo jeho výkonu odborné kvalifikácie získané v jednom alebo viacerých členských štátoch, to znamená v domovskom členskom štáte alebo členských štátoch, a ktorý umožňuje osobe s takými odbornými kvalifikáciami vykonávať rovnaké povolanie v tomto štáte.

- 34 V súlade s článkom 3 ods. 1 písm. a) tejto smernice sa pod pojmom „regulované povolanie“ rozumie odborná činnosť alebo skupina odborných činností, ku ktorým prístup, ktorých výkon alebo jedna z foriem výkonu sú priamo alebo nepriamo, na základe legislatívnych, regulačných alebo správnych opatrení, podmienené držbou osobitných odborných kvalifikácií. Definícia pojmu „regulované povolanie“ v zmysle uvedenej smernice je teda definíciou práva Únie (rozsudok zo 6. októbra 2015, Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, bod 36 a citovaná judikatúra).
- 35 Z článku 3 ods. 1 písm. b), c) a e) smernice 2005/36 vyplýva, že pojem „osobitná odborná kvalifikácia“ uvedený v článku 3 ods. 1 písm. a) tejto smernice sa týka každej kvalifikácie osvedčenej dokladom o vzdelaní, ktoré je zamerané na špecifickú prípravu svojich držiteľov na výkon určitého povolania (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. októbra 2015, Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, bod 38).
- 36 Ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, univerzitný diplom, ktorý sa podľa § 28 zákona o zdravotníckych povolaniach (kapitola 464 maltskej zbierky zákonov) požaduje pre prístup k doplnkovým medicínskym povolaniam, má špecificky za cieľ pripraviť držiteľov na výkon týchto povolaní. Príloha III uvedeného zákona uvádza medzi doplnkovými medicínskymi povolaniami povolanie zubného technika.
- 37 Preto s výhradou preskúmania dodržania článku 3 ods. 1 písm. b), c) a e) smernice 2005/36 v súvislosti s požiadavkami odbornej kvalifikácie zubných technikov podľa maltského práva vnútroštátnym súdom treba konštatovať, že povolanie zubného technika je na Malte regulovaným povolaním v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) tejto smernice.
- 38 Keďže na povolanie zubného technika sa nevzťahujú ustanovenia kapitol II a III hlavy III smernice 2005/36, vzťahuje sa naň všeobecný režim uznávania dokladov o odbornej príprave, stanovený v kapitole I tejto hlavy a najmä v článkoch 10 až 14 tejto smernice.
- 39 Podľa článku 13 ods. 1 prvého pododseku uvedenej smernice, ak je prístup k regulovanému povolaniu alebo výkon regulovaného povolania v hostiteľskom členskom štáte podmienený držaním osobitnej odbornej kvalifikácie, príslušný orgán tohto členského štátu povolí žiadateľom prístup k tomuto povolaniu alebo výkon tohto povolania za tých istých podmienok, aké sa vzťahujú na jeho štátnych príslušníkov, ak sú držiteľmi osvedčenia o odbornej spôsobilosti alebo dokladu o formálnej kvalifikácii podľa článku 11 smernice, ktorý vyžaduje iný členský štát na získanie prístupu a výkon tohto istého povolania na svojom území.
- 40 Pojmu „to isté povolanie“ uvedenému v článku 13 ods. 1 prvom pododseku smernice 2005/36 treba rozumieť tak, že sa týka povolaní, ktoré sú v domacom a hostiteľskom členskom štáte rovnaké, analogické, alebo v niektorých prípadoch jednoducho rovnocenné z hľadiska činností, ktoré zahŕňajú (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. januára 2006, Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos, C-330/03, EU:C:2006:45, bod 20).
- 41 Vnútroštátnemu súdu prináleží vziať do úvahy všetky činnosti, ktoré toto povolanie zahŕňa v oboch dotknutých členských štátoch, to znamená povolanie zubného technika na Malte a povolanie KZT v inom členskom štáte, a na základe toho určiť, či skutočne ide o „to isté povolanie“ v zmysle článku 13 ods. 1 prvého pododseku smernice 2005/36 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. januára 2006, Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos, C-330/03, EU:C:2006:45, bod 20).

- 42 V tejto súvislosti treba konštatovať, že zo spisu predloženého Súdneho dvoru vyplýva, že vo veci samej príslušné maltské orgány neodmietajú prístup KZT k povolaniu zubného technika, pretože sa domnievajú, že činnosť KZT a ich odborná kvalifikácia zodpovedá činnosti a odbornej kvalifikácii zubných technikov na Malte.
- 43 Za týchto podmienok a s výhradou overenia, ktoré musí vnútroštátny súd vykonať podľa bodu 41 tohto rozsudku, nemožno vylúčiť, že povolanie zubného technika a povolanie KZT je považované za „to isté povolanie“ v zmysle článku 13 ods. 1 prvého pododseku smernice 2005/36.
- 44 Okrem toho skutočnosť uvedená v rozhodnutí vnútroštátneho súdu, že odborná kvalifikácia KZT požadovaná v domovskom členskom štáte je vyššia než odborná kvalifikácia požadovaná v prípade zubného technika, ktorého povolanie je regulované v hostiteľskom členskom štáte, nie je v tejto súvislosti relevantná.
- 45 Po tomto konštatovaní treba preskúmať požiadavku stanovenú maltskou právnou úpravou, podľa ktorej sa musí činnosť zubných technikov na Malte vykonávať v spolupráci so zubným lekárom, takže títo zubní technici nemôžu pracovať priamo s pacientmi bez prostredníctvom takéhoto lekára.
- 46 V tejto súvislosti treba konštatovať, že podmienky výkonu povolania zubného technika alebo KZT nie sú ako také smernicou 2005/36 harmonizované.
- 47 Ako v podstate konštatoval generálny advokát v bode 13 svojich návrhov, z článku 4 smernice 2005/36 vykladaného v spojení s odôvodnením 3 tejto smernice vyplýva, že hostiteľskému členskému štátu prináleží určiť podmienky výkonu regulovaného povolania pri dodržaní práva Únie.
- 48 V dôsledku toho sa osoba vykonávajúca povolanie KZT vo svojom domovskom štáte nemôže odvolávať na smernicu 2005/36 na účely namietania proti požiadavke vykonávania povolania zubného technika v spolupráci so zubným lekárom, akou je požiadavka vo veci samej.
- 49 Ako v podstate konštatoval generálny advokát v bode 13 svojich návrhov, iné rozhodnutie by viedlo k tomu, že členský štát by bol nútený, aby prevzal podmienky výkonu činnosti, ktoré sa uplatňujú v iných členských štátoch, a k tomu, že z tejto smernice by sa vytvoril nástroj slúžiaci k obchádzaniu podmienok výkonu regulovaných povolaní, ktoré neboli predmetom harmonizácie.
- 50 Hoci je pravda, že niektoré činnosti KZT môžu byť zahrnuté do činností zubného lekára a že článok 4f smernice 2005/36 za určitých podmienok umožňuje čiastočný prístup k povolaniu, v každom prípade treba pripomenúť, že žalobcovia vo veci samej nikdy nepožiadali v súlade s odsekom 1 písm. a) tohto článku o čiastočný prístup k povolaniu zubného lekára.
- 51 V dôsledku toho a bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o otázke, či by bol takýto čiastočný prístup v prejednávacom prípade právne možný, treba konštatovať, že za podmienok veci samej sa článok 4f smernice 2005/36 neuplatňuje.
- 52 Okrem toho treba posúdiť, či z hľadiska podmienok výkonu povolania zubného technika alebo povolania KZT, ktoré nie sú harmonizované smernicou 2005/36, je požiadavka výkonu povolania zubného technika v spolupráci so zubným lekárom v súlade so Zmluvou o FEÚ.
- 53 V tejto súvislosti stačí pripomenúť, že členské štáty sú povinné pri výkone svojej právomoci stanoviť podmienky uvedené v predchádzajúcom bode dodržiavať základné práva zaručené Zmluvou o FEÚ (pozri analogicky rozsudok z 27. júna 2013, Nasiopoulos, C-575/11, EU:C:2013:430, bod 20 a citovanú judikatúru).

- 54 Samozrejme platí, že v súlade s článkom 168 ods. 7 ZFEÚ, ako ho vykladá Súdny dvor vo svojej judikatúre, právo Únie nezasahuje do právomoci členských štátov prijať právne predpisy, ktorých účelom je organizácia zdravotníckych služieb. Pri výkone tejto právomoci však členské štáty musia dodržiavať právo Únie, a najmä ustanovenia Zmluvy o FEÚ týkajúce sa slobody usadiť sa, ktoré zakazujú členským štátom zaviesť alebo zachovávať neodôvodnené obmedzenia výkonu tejto slobody v oblasti zdravotnej starostlivosti (rozsudok z 26. septembra 2013, *Ottica New Line*, C-539/11, EU:C:2013:591; bod 24 a citovaná judikatúra).
- 55 V tejto súvislosti treba konštatovať, že keďže KZT sú oprávnení v domovskom členskom štáte vykonávať svoju činnosť priamo vo vzťahu k pacientovi bez povinnej spolupráce so zubným lekárom, požiadavka takejto spolupráce stanovená v právnej úprave hostiteľského členského štátu v súvislosti so zubnými technikmi môže robiť slobodu usadiť zaručenú v článku 49 ZFEÚ pre nich menej prístupnou.
- 56 Podľa ustálenej judikatúry možno obmedzenia slobody usadiť sa, ktoré sa uplatňujú bez diskriminácie na základe štátnej príslušnosti, odôvodniť naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu pod podmienkou, že sú spôsobilé zaručiť uskutočnenie sledovaného cieľa a nejdú nad rámec toho, čo je na dosiahnutie tohto cieľa nevyhnutné (rozsudok z 26. septembra 2013, *Ottica New Line*, C-539/11, EU:C:2013:591, bod 33 a citovaná judikatúra).
- 57 Vo veci samej je požiadavka uvedenej povinnej spolupráce založená na predpoklade, že len osoby, ktoré absolvovali odbornú prípravu zubného lekára uvedenú v článku 34 smernice 2005/36 a sú držiteľmi osvedčenia o základnej odbornej príprave zubného lekára, sú dostatočne kvalifikované na vykonávanie činností uvedených v článku 36 ods. 3 tejto smernice zahrňujúcich prevenciu, diagnostiku a liečenie anomálií a chorôb zubov, úst, čeluste, sánky a súvisiacich tkanív.
- 58 Za týchto podmienok je povinná účasť zubného lekára na ošetrovaní pacienta, ktorému zubný technik poskytuje svoje služby, určená na zabezpečenie ochrany verejného zdravia, ktorá predstavuje naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorý môže odôvodniť obmedzenie slobody usadiť sa.
- 59 Vzhľadom na to treba overiť, či je zákaz vo veci samej primeraný na dosiahnutie sledovaného cieľa a či nejde nad rámec toho, čo je potrebné na jeho dosiahnutie.
- 60 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora pri posudzovaní dodržania zásady proporcionality v oblasti verejného zdravia členským štátom treba zohľadniť skutočnosť, že zdravie a život osôb zaujímajú prvé miesto medzi statkami a záujmami chránenými Zmluvou o FEÚ a že členským štátom prináleží rozhodnúť o úrovni, na ktorej chcú zaistiť ochranu verejného zdravia, a o spôsobe, akým sa má táto úroveň dosiahnuť. Keďže táto úroveň sa môže v jednotlivých členských štátoch líšiť, treba členským štátom priznať v tejto oblasti určitú mieru voľnej úvahy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. októbra 2016, *Deutsche Parkinson Vereinigung*, C-148/15, EU:C:2016:776, bod 30, ako aj citovanú judikatúru).
- 61 Súčasne verejné zdravie vyžaduje pri posudzovaní vnútroštátnych opatrení určených na jeho ochranu osobitnú obozretnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. júna 2013, *Nasiopoulos*, C-575/11, EU:C:2013:430, bod 27).
- 62 Vzhľadom na riziko pre ľudské zdravie, ktoré je spojené so všetkými činnosťami uvedenými v bode 57 tohto rozsudku, dôležitosť cieľa ochrany verejného zdravia, ako aj voľnej úvahy pripomenutej v bode 60 tohto rozsudku, ktorou disponujú členské štáty pri plnení tohto cieľa, treba konštatovať, ako uviedol generálny advokát v bodoch 26 až 30 svojich návrhov, že požiadavka povinnej spolupráce so zubným lekárom je vhodná na zabezpečenie dosiahnutia uvedeného cieľa, a nepresahuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie tohto cieľa.
- 63 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať, že článok 49 ZFEÚ, článok 4 ods. 1, ako aj článok 13 ods. 1 prvý pododsek smernice 2005/36 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá

stanovuje, že zubný technik musí vykonávať svoju činnosť v spolupráci so zubným lekárom v rozsahu, v akom sa táto požiadavka uplatňuje podľa uvedenej právnej úpravy na KZT, ktorí získali odbornú kvalifikáciu v inom členskom štáte a chcú vykonávať svoje povolanie v tomto prvom uvedenom členskom štáte.

O trovách

- ⁶⁴ Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 49 ZFEÚ, článok 4 ods. 1, ako aj článok 13 ods. 1 prvý pododsek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií, zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2013/55/EÚ z 20. novembra 2013, sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá stanovuje, že zubný technik musí vykonávať svoju činnosť v spolupráci so zubným lekárom v rozsahu, v akom sa táto požiadavka uplatňuje podľa uvedenej právnej úpravy na klinických zubných technikov, ktorí získali odbornú kvalifikáciu v inom členskom štáte a chcú vykonávať svoje povolanie v tomto prvom uvedenom členskom štáte.

Podpisy